

Priezvisko a meno uchádzača:

Kód:

Sj-A-8r

Sem nepíš!

Kód:

Sj-A-8r

**1. súkromné gymnázium v Bratislave,
Bajkalská 20, Bratislava
Prijímacia skúška zo slovenského jazyka –
osemročné štúdium
(verzia A – 14. máj 2018)**

Pokyny pre žiakov

1. Test zo slovenského jazyka obsahuje spolu **35 úloh**.
2. Na ich vyriešenie budeš mať **60 minút**.
3. V každej úlohe zakrúžkuj alebo napíš správnu odpoveď.
4. Niektoré úlohy sú s výberom odpovede. V každej z nich budeš vyberať **jedinú odpoveď**. Túto odpoveď zakrúžkuj takto: A. B.
5. Ak sa pomýliš, prečiarkni zakrúžkovanú odpoveď takto: A. B.
Nezabudni zakrúžkovať svoj nový výber: A. B.
6. Ak nevieš niektorú úlohu vyriešiť, nezdržuj sa pri nej príliš dlho. Možno sa k nej budeš môcť vrátiť neskôr. **Po vypracovaní testu si všetko prekontroluj.**

Neotáčaj list, kým nedostaneš pokyn!

Body spolu:

Pozorne si prečítaj text ukážky č. 1 a rieš úlohy.

Emil sa zrazu posadil rovno ani svieca a zašepkal: Ale veď on tu nie je! Roztriasli sa mu kolená. Pomaličky vstal a automaticky si oprášil oblek. Ďalšia otázka znela: Mám ešte peniaze? A tejto otázky sa hrozne bál.

Dlho stál, opierajúc sa o dvere, a neodvážil sa ani pohnúť. Tam naproti sedel muž menom Grundeis, spal a chrápal. A teraz ho niet. Pravda, všetko mohlo byť v poriadku. Vlastne bolo hlúpe myslieť hneď na najhoršie. Veď nemuseli všetci cestovať do Berlína iba preto, že tam cestuje on. A peniaze boli určite na svojom mieste. Po prvé – mal ich vo vrecku. Po druhé – boli v obálke. A po tretie – špendlíkom ich pripol k podšívke. Pomaly si teda siahol do pravého vnútorného vrecka.

Bolo prázdne! Peniaze boli fuč!

Emil ľavou rukou prehrabával vrecko. Pravou zvonka prehmatával sako. Bolo to tak: vrecko bolo prázdne a peniaze zmizli.

Ááu! Emil vytiahol ruku z vrecka. A nielen ruku, ale aj špendlík, ktorým prepichol peniaze. Zostal mu iba špendlík. A mal ho zapichnutý v ľavom ukazováku a ten krvácal. Vreckovkou si obviazal prst a rozplakal sa. Pravda, nie pre tých niekoľko smiešnych kvapiek krvi. Plakal pre peniaze. A plakal pre mamu. Emil vedel, ako mama celé mesiace tvrdo pracovala, aby ušetrila tých 140 mariek pre starú mamu a aby ho mohla poslať do Berlína. No len čo si pán syn sadol do vlaku, už sa aj uvelebil v kútiku, zaspal, sníval bláznivé sny a dal sa okradnúť akýmsi špinavcom. A pre to nemal plakať? Čo si mal teraz počítať?

(E. Kästner: Emil a detektívi)

1. Ktoré tvrdenie **nevyplýva** z ukážky č. 1?

- A. Emil cestuje vlakom do Berlína k starej mame.
- B. Cestou Emil zaspal a počas spánku prišiel o peniaze.
- C. Emil sa rozplakal, lebo si poranil prst špendlíkom.
- D. Pána Grundeisa Emil podozrieva z krádeže peňazí.

2. Ktoré tvrdenie o Emilovi vyplýva z daných viet v ukážke č. 1?

Plakal pre peniaze. Plakal pre mamu.

- A. Má pred mamou výčitky svedomia.
- B. Bojí sa od mamy pýtať ďalšie peniaze.
- C. Vyčíta mame, že má málo peňazí.
- D. Chce mamu obmäkčiť slzami.

3. V ukážke č. 1 je muž označený ako *špinavec*, pretože je:

- A. chudobný.
- B. nečestný.
- C. nečistotný.
- D. zanedbaný.

4. Ktoré tvrdenie o ukážke č. 1 **neplatí**?

A. Je to rozprávanie.

C. Patrí k epike.

B. Je napísaná neviazanou rečou.

D. Patrí k lyrike.

5. Vypíš z ukážky č. 1 jedno prirovnanie.

.....

6. Z posledného odseku ukážky č. 1 vypíš:

vetu so stúpavou melódiou:

.....

zdrobneninu:

vlastné podstatné meno:

7. Zvolacia veta *Ale ved' on tu nie je!* je z hľadiska obsahu

A. oznamovacia.

B. rozkazovacia.

C. želacia.

D. zisťovacia.

8. V ktorej možnosti majú všetky slová slabikotvornú spoluhlásku?

A. prst, krvácal, tvrdo

C. srdce, prehrabával, víča

B. Berlín, vrba, stĺp

D. prvý, roztriasli, špendlík

9. V ktorej možnosti sú obe slová napísané pravopisne správne?

A. obyčajný obvaz

B. zmätené rybyčky

C. byliny zvedli

D. neomylná pamet'

10. V ktorej možnosti je správne určené podčiarknuté slovo v danom spojení?

v pravom vnútornom vrecku

A. mužský rod, datív, vzor dub

C. stredný rod, datív, vzor srdce

B. stredný rod, lokál, vzor mesto

D. mužský rod, lokál, vzor stroj

11. **Čitateľne** doplň do viet slovné spojenia zo zátvorky v správnom tvare.

Dobročinnú zbierku podporili okrem športovcov aj (*známy herec*).

Stánky plné (*svieži kvet*) nás na výstave upútali najviac.

Do okresného kola súťaže postúpil recitátor s (*najdlhšia báseň*).

Pozorne si prečítaj text ukážky č. 2 a rieš úlohy.

Tak ako dnes už nikto nevie, čo bolo skôr, či sliepka, či vajce, nik nevie ani to, či najprv bol výťah, či pohyblivé schody.

Musel som prelúskat' mnoho múdrych kníh, aby som sa dozvedel, že výťahmi sa zaoberali už starí Rimania a Gréci pred vyše dvetisíc rokmi! Už cisár Nero si dal skonštruovať výťah a jeho otroci ho na povel, len tak pre zábavu, spúšťali a vyťahovali hore-dolu v kabíne z voňavého santalového dreva. K rozumnejšiemu uplatneniu výťahu prišlo až v stredoveku. Výťah sa začal používať v baniach na zlato a striebro a namiesto otrokov výťahy poháňali kone. V 19. storočí jeden človek, ktorý mal v hlave o koliesko viac, vydumal hydraulický výťah, ktorý na pohon využíval tlak vody v potrubí. Ten chytrák sa volal Elisha Otis a veľmi na tom dobrom nápade zbohatol. Dnes tabuľky s menom firmy Otis nájdete vo výťahoch po celom svete. O čosi neskôr prišiel s novým nápadom pán Werner von Siemens. Jeho firma spustila prvý výťah poháňaný elektrinou. Ukázalo sa, že táto cesta bude asi najsprávnejšia.

Ľudia sa predhánali, kto vymyslí ešte lepší, rýchlejší a dômyselnejší výťah. Tak v roku 1889 začal premávať výťah aj v Eiffelovej veži v Paríži. V Eiffelovke premáva dodnes a je kurióznym tým, že je to prvý výťah na svete s prestupnými stanicami. Ďalší výmyselník vymyslel paternoster. To je šikovné výťahové zariadenie s niekoľkými nepretržite sa pohybujúcimi kabínami, pospájanými za sebou ako vlakové vozne. Do paternostera sa dá nastupovať za jazdy a rovnako sa dá z neho za jazdy aj vystúpiť (aj keď ja by som niekedy privítal, keby kabínky pri vystupovaní troška pribzdili).

Nevedno, či na počiatku bol výťah, či pohyblivé schody, či skôr bola sliepka, či vajce. Zatiaľ čo sliepky i vajcia zostali počas celého vývoja ľudstva rovnaké, výťah má stovky podôb a my, lenivci a potomkovia cisára Nera, si ich nevieme vynachváliť. Pohyblivé chodníky na letiskách merajú celé kilometre. Eskalátormi sa vozíme z poschodia na poschodie v každom väčšom obchodnom dome, ale aj v hoteloch a v uličných podchodoch. Lyžiarske vleky, lesné lanové dráhy a pásové dopravníky v továrňach sú ďalší rodní bratia a sestry výťahu. Ale už sa asi naozaj nikdy nedozvieme, kto prvý prišiel s tým dobrým nápadom.

(D. a I. Popovič: Mať tak o koliesko viac! - upravené)

12. Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky č. 2?

- A. Vynálezcom prvého výťahu na svete bol cisár Nero.
- B. V Eiffelovke je jediný výťah na svete s prestupnými stanicami.
- C. Pred viac ako 2000 rokmi sa výťahy používali v baniach.
- D. Z histórie poznáme výťahy na ľudský, konský alebo vodný pohon.

13. Ktoré tvrdenie o výťahovom zariadení paternoster **nevyplýva** z ukážky č. 2?

- A. Pozostáva z viacerých kabín.
- B. Dá sa doň nastupovať za jazdy.
- C. Pri vystupovaní mierne spomalí.
- D. Stále je v pohybe.

14. Z ukážky č. 2 vyplýva, že cedulky s nápisom OTIS sú v niektorých výťahoch preto, lebo
- A. všetky výťahy sú hydraulické.
 - B. je to anglická skratka označujúca osobný výťah.
 - C. odkazujú na meno jedného z vynálezcov výťahov.
 - D. všetky takto označené výťahy patria Elishovi Otisovi.

15. Z posledného odseku ukážky č. 2 vypíš prídavné meno v 2. stupni:
- Vypísané prídavné meno napíš v základnom tvare:

16. Vypíš z druhého odseku ukážky č. 2 jedno synonymum ku každému z daných slov:
- vymyslel:
- rozkaz:
- zostrojiť:

17. Vypíš zo štvrtého odseku ukážky č. 2 jedno antonymum ku každému z daných slov:
- odišiel:
- koniec:
- posledný: :

18. V ktorej možnosti má sloveso *lúskať* podobný význam ako v slovnom spojení *prelúskať mnoho múdrych kníh* z ukážky č. 2?
- A. lúskať 2 kg orechov
 - B. lúskať prstami na čašníka
 - C. so záujmom lúskať staré časopisy
 - D. s ťažkosťami lúskať malú násobilku

19. Napíš nasledujúce slová v požadovaných tvaroch:
- človek (nominatív plurálu):
- vajce (genitív plurálu):
- továrňach (nominatív singuláru):
- jazdy (genitív plurálu):

20. Slovné spojenie *mať o koliesko viac* je v ukážke č. 2 použité vo význame
- A. byť veľmi hlúpy.
 - B. mať vývinovú poruchu.
 - C. byť veľmi múdry.
 - D. mať siedmy zmysel.

21. V ktorej možnosti sa všetky slová skloňujú podľa rovnakého vzoru?

- A. dráhy, vleky, dopravníky, mosty
- B. kabínach, letiskách, baniach, tabuľkách
- C. vozne, stanice, svete, továrne
- D. Rimania, otrokov, Gréci, potomkovia

22. V ktorej možnosti je najvhodnejšie synonymum podčiarknutého slova v danej vete?

Tento výťah je kuriózný tým, že je to prvý výťah s prestupnými stanicami.

- A. smiešny
- B. zaujímavý
- C. podozrivý
- D. čudný

Pozorne si prečítaj text ukážky č. 3 a rieš úlohy.

Tvorba Imra Weinera-Kráľa bola počas celého jeho umeleckého vývinu poznamenaná úsilím spojiť lásku k Francúzsku s láskou k rodnému Slovensku. Po nútenom odchode v roku 1950 zanechal Imro Weiner-Kráľ v Paríži milovanú dcéru Elise a jej matku.

Túžba po kontakte s dcérou bola neobyčajne silná, a preto jej každý deň od jej štvrtých narodenín posielal listy, v ktorých pre ňu písal a maľoval príbehy o zvieratkách. Ku všetkým ilustráciám si vymýšľal krátke texty vo francúzskom jazyku. Niekoľko ilustrácií si Elise odložila ako jedinú spomienku na otca, ktorého mohla uvidieť až ako deväťročná. Až doteraz boli uložené v parížskom byte u dnes už dospelej Elise.

Vďaka Petrovi Chalupovi a jeho vydavateľstvu Petrus niektoré z nich vyšli v roku 2016 a 2017 aj knižne. Sú jedinečným príkladom nielen úžasného maliarstva a kresliarstva Imra Weinera-Kráľa, ale aj jeho neobyčajnej fantázie.

ORAVSKÁ GALÉRIA V DOLNOM KUBÍNE

A

ŽILINSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

Vás a Vašich priateľov srdečne pozývajú na vernisáž výstavy

Imro Weiner-Kráľ

ROZPRÁVKY PRE ELISE

vo štvrtok 12. apríla 2018 o 16.30 hod.

v Malej výstavnej sieni Župného domu v DOLNOM KUBÍNE.

Výstava potrvá do 17. júna 2018.

Otvorené ut – ne od 10.00 do 17.00 hod.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.
Fond na podporu umenia je hlavným partnerom projektu.

23. Text v rámmiku z ukážky č. 3 je:

- A. plagát. B. oznam. C. reklama. D. pozvánka.

24. Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky č. 3?

- A. Elise odmalička až doteraz žije v Paríži.
B. Imro Weiner-Kráľ písal Elise listy deväť rokov.
C. Výstava je zameraná na prezentáciu kníh z vydavateľstva Petrus.
D. Imro Weiner-Kráľ ovládal viacero cudzích jazykov.

25. Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky č. 3?

- A. Hlavným partnerom projektu je Malá výstavná sieň Župného domu.
B. Výstava potrvá menej ako tri mesiace.
C. Výstavu možno navštíviť denne do 17.00.
D. Na vernisáži výstavy sa zúčastní aj autor ilustrácií.

26. V ktorej možnosti majú všetky slová rovnaký počet slabík?

- A. ilustráciách, maľovaných, dobrodružstvo, ilegálne
B. vystavujeme, prefikaneho, neobyčajnej, publikácií
C. galéria, rozprávok, úsilím, železnou
D. umeleckého, vydavateľstvu, súkromnými, kraľujúceho

27. V ktorej možnosti sú všetky názvy napísané pravopisne správne?

- A. Oravská Galéria v Dolnom Kubíne, Žilinský Samosprávny Kraj
B. Oravská galéria v Dolnom kubíne, Žilinský Samosprávny kraj
C. oravská Galéria v Dolnom Kubíne, Žilinský samosprávny Kraj
D. Oravská galéria v Dolnom Kubíne, Žilinský samosprávny kraj

28. Vypíš z danej vety dve rôzne slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu.

Všetky obrazy mladej autorky na výstave nazvanej Kresba z hlbín mojej duše vznikli v malebnej slovenskej prírode.

.....

29. V ktorej možnosti **nie sú** obe slovesá utvorené pomocou predpony?

- A. obrať, ospravedlniť B. oholiť, orať C. okomentovať, opísať D. oviať, ohnúť

Pozorne si prečítaj text ukážky č. 4 a rieš úlohy.

ŠKORCE V AKCII

Obrali sme višne
obratne a,
kam húf škorcov sadne si,
všetko raz-dva zmizne!

Obrali sme čerešne,
oholili strom,
správu o tom strome obratom
poslali sme obratom
po vrabcovi strapatom
jeho sestrám i bratom.

Vrabčulka nám poslala
vrabčí pozdrav božský:
„Ďakujem, že nemusím
vypľúvať tie kôstky...”

(Podľa Š. Moravčíka)

30. Ktoré slovo treba doplniť na prázdne miesto v druhom verši ukážky č. 4?

A. nežne

B. jemne

C. svižne

D. pyšne

31. Ktorá možnosť vyplýva z ukážky č. 4?

A. Škorce poslali časť čerešní aj vrabčej rodinke.

B. Vrabec rozdal časť čerešní svojim súrodencom.

C. Vrabec nepriniesol vrabčulke nič, lebo čerešne cestou zjedol.

D. Škorce vrabcovi o čerešniach iba povedali, ale nič mu nedali.

32. Ktorá možnosť najlepšie vystihuje odpoveď Vrabčulky v ukážke č. 4?

A. V duchu sa na škorce hnevá, ale nepovie to priamo.

B. Je vďačná a škorce s radosťou pozdravuje.

C. Nemá rada žiadne kôstkové ovocie.

D. Je bezstarostná, na ovocí jej nezáleží.

33. Ktoré tvrdenie platí o slovách *obratom* – *obratom* podčiarknutých v ukážke č. 4?

A. Sú to dve slová s podobným významom.

B. Je to jedno viacvýznamové slovo.

C. Patria do toho istého slovného druhu.

D. Rovnako znejú, ale významovo spolu nesúvisia.

34. Z ukážky č. 4 vypíš:

sloveso v neurčitku:

osobné základné zámeno:

predložku:

35. Čo znamená podčiarknuté slovo v spojení *poslali sme obratom* z ukážky č. 4?

A. obrátene

B. ihneď, vzápätí

C. hore nohami

D. naopak